

LEGALITATEA COMERCIALIZĂRII PRODUSELOR DE CANABIS CU UN CONȚINUT REDUS DE THC ȘI PROBLEMELE IVITE ÎN PRACTICA JUDICIARĂ PRIVIND INFRAȚIUNILE LA REGIMUL DROGURILOR

Lector univ. dr. Bogdan BUNECI

Av. Eduard CONSTANTIN

Abstract

The increase of ethnobotanical products on the Romanian market has caused, in many cases, the examination of certain criminal casefiles regarding the drugs law when products with a low content of tetrahydrocannabinol (THC) were being sold, according to the legal provisions, being available to sale. The lawfulness of sale of these products is provided for in many legal provisions adopted at the European level and mandatory for the domestic law, as well as in the domestic dense legislation which many times generates confusions, without indicating the concrete manner in which a difference could be made between the products with a low content of THC and the products falling within the drugs regime. Judicial practice applies the legal provisions differently, so that a clear regulation is necessary to concretely define the products with a low content of THC, not falling within the scope of certain offences provided for in Law no. 143/2000, as republished¹.

Keywords: *cannabis, varieties of hemp, food products, new food product, sale of seed, cannabidiol(cbd), European Commission, judicial practice, contravention, offence.*

Considerații prealabile

În perioada ultimilor ani a crescut consumul și traficul de droguri, fiind un fenomen dinamic ce a fost puternic influențat de o serie de factori. Atât la nivelul Uniunii Europene, cât și în țara noastră s-au luat măsuri în primul rând legislative,

¹ Law no. 143/2000 on the prevention and fight against drug trafficking and illegal consumption, as republished in the Official Journal, Part I no. 163 of 6 March 2014, as subsequently amended and supplemented.

atât pentru armonizarea legislației naționale cu cea europeană, precum și adaptarea unor structuri și mecanisme ale administrației publice naționale cu cele ale Uniunii Europene așa cum se prevede și în Strategia națională antidrog 2013-2020. Comparativ cu perioada anilor 2000-2010 a crescut producția de cannabis și au apărut substanțe noi cu proprietăți psihoactive.

Legislația Uniunii Europene a căutat să reglementeze condițiile de producție, de comercializare, precum și standardele plantelor de cânepă brută unde în funcție de conținutul de THC din soiurile utilizate acestea pot fi folosite în produsele alimentare, însă într-un anumit procent, în scopul asigurării unui nivel ridicat privind protecția sănătății umane și a intereselor consumatorilor.

În acest sens, vom face o prezentare sumară a multitudinii de acte normative adoptate la nivelul Uniunii Europene și în legislația națională privind comercializarea produselor de cannabis și problemele ce s-au ivit în practica judiciară cu privire la interpretarea conținutului autorizat de THC în cânepa cultivată în scop industrial, unde, în unele cazuri, din cauza prezenței acestei substanțe, faptele au fost considerate infracțiuni.

1. Noțiuni

Termenul „cannabis” se referă în mod obișnuit la cânepă și la produsele vegetale ce derivă din aceasta, inclusiv la droguri². Cânepa este o plantă anuală cu flori, erbacee, care face parte din familia *Cannabaceae*, genul *Cannabis*, având o istorie îndelungată în cultivare, cu numeroase întrebuințări în industria textilă și alimentară, în medicină, dar și în scop narcotic sau recreațional – atunci când este denumită „marijuana”³. Nu se cunoaște cu exactitate originea cânepii însă ultimile cercetări au arătat că această plantă provine din Asia, fiind adusă în Europa, în epoca bronzului⁴.

Genul *Cannabis* include mai multe tipuri de cânepă, fiind propuse de-alungul timpului diverse clasificări. Astfel, unii autori au apreciat că există trei specii diferite de cânepă, cum sunt: *Cannabis sativa*, *Cannabis indica* și *Cannabis ruderalis*⁵. Alți autori au apreciat că există o singură specie de cânepă, respectiv *Cannabis*

² Drogurile (marijuana, hașișul, uleiul de hașiș, sinsemilla și alte varietăți) poartă denumirea generică de „cannabis”; aceste droguri se prepară dintr-un soi special de cânepă denumit sugestiv „marijuana”. În limbajul stradal, „cannabis” se referă exclusiv la marijuana ca drog, denumită și „iarbă”.

³ Small E. (2015), *Evolution and Classification of Cannabis sativa (marijuana, hemp) in Relation to Human Utilization*, The Botanical Review, 81(3), pp.189-195, doi.org/10.1007/s12229-015-9157-3.

⁴ McPartland J., Guy G., Hegman W. (2018), *Cannabis is indigenous to Europe and cultivation began during the Copper or Bronze age: a probabilistic synthesis of fossil pollen studies*, Vegetation History and Archaeobotany, 27(32), pp. 635-636, doi.org/10.1007/s00334-018-0678-7.

⁵ Pollio A. (2016), *The Name of Cannabis: A Short Guide for Nonbotanists*, Cannabis and Cannabinoid Research, 1(1), pp. 234-235, doi.org/10.1089/can.2016.0027.

sativa L., cu două subspecii [*Cannabis sativa* L. subsp. *sativa*, *Cannabis sativa* L. subsp. *indica* (Lam.) Small & Cronq] și patru variante [*Cannabis sativa* L. subsp. *sativa* var. *sativa*, *Cannabis sativa* L. subsp. *sativa* var. *spontanea* Vavilov, *Cannabis sativa* L. subsp. *indica* (Lam.) Small & Cronq. var. *indica* Wehmer, *Cannabis sativa* L. subsp. *indica* (Lam.) Small & Cronq. var. *kafiristanica* (Vavilov) Small & Cronq]; variantele *sativa* au un conținut redus de THC (sub 0,3%), iar variantele *indica* au un conținut ridicat de THC (peste 0,3%)⁶. Cea mai recentă clasificare grupează tipurile de cânepă după cum urmează: grupul plantelor non-narcotice domesticite pentru fibre stem și pentru semințe oleaginoase în Asia de Vest și Europa – conținut scăzut de THC și ridicat de CBD [parte din *Cannabis sativa* subsp. *sativa* var. *sativa* (Small); *Cannabis sativa* „*hemp biotype*” (Hillig)]; grupul plantelor non-narcotice domesticite pentru fibre stem și pentru semințe oleaginoase în Asia de Est, în special în China – conținut scăzut până la moderat de THC și ridicat de CBD [parte din *Cannabis sativa* subsp. *sativa* var. *sativa* (Small); *Cannabis indica* „*hemp biotype*” (Hillig); *Cannabis indica* subsp. *chinensis* (Clarke și Merlin)]; grupul plantelor narcotice domesticite în sud-centrul Asiei pentru conținutul foarte mare de THC; în mare parte sau aproape complet canabinoizi THC [parte din *Cannabis sativa* subsp. *indica* var. *indica* (Small); *Cannabis indica* „*narrow-leaflet drug biotype*” (Hillig)]; grupul plantelor narcotice domesticite în sudul Asiei, în special în Afganistan și în țările vecine, pentru cantități substanțiale atât de THC, cât și de CBD [parte din *Cannabis sativa* subsp. *indica* var. *indica* (Small); *Cannabis indica* „*wide-leaflet drug biotype*” (Hillig)]⁷.

Așa cum se observă, indiferent de ierarhie – specie sau subspecie – au fost recunoscute două tipuri principale de cânepă, respectiv *sativa* și *indica*, fiind diferențiate mai ales prin concentrația canabinoizilor THC și CBD – tipul *sativa*, asociat cânepii industriale, prezintă o concentrație mai ridicată de CBD și mai scăzută de THC, cu utilizare în scopuri industriale (fibre textile, uleiuri, suplimente alimentare, produse alimentare, cosmetice etc.), iar tipul *indica*, asociat marijuanei, prezintă o concentrație mai scăzută de CBD și mai ridicată de THC, cu utilizare în producerea de substanțe narcotice, stupefiante. Totuși, opinia agreată de mai mulți specialiști este aceea că există o specie unică de cânepă, *Cannabis sativa* L., din care se desprind două subspecii, respectiv *sativa* (*Cannabis sativa* L. subsp. *sativa*) și *indica* (*Cannabis sativa* L. subsp. *indica*), considerându-se că atât cânepa industrială cât și marijuana (cânepa folosită pentru producerea drogurilor – în scop medicinal sau recreațional) provin din aceeași specie, *Cannabis Sativa* L., însă din soiuri diferite, cu întrebunțări, practici de cultivare și compoziție diferită; cânepa indus-

⁶ Small E. & Cronquist A. (1976), *A Practical and Natural Taxonomy for Cannabis*, Taxon, 25(4), pp. 417-431, doi.org/10.2307/1220524.

⁷ Small E. (2015), *op. cit.*, pp. 260-262, doi.org/10.1007/s12229-015-9157-3.

trială provine din subspecia sativa, iar cânepa destinată drogurilor (marijuana) provine din subspecia indica⁸.

Cânepa (*Cannabis sativa* L) conține peste 60 de canabinoizi, dintre care cei mai importanți sunt delta-9-tetrahidrocanabinolul (delta-9 THC) – substanță cu efecte psihoactive – și canabidiolul (CBD) – substanță fără efecte psihoactive⁹, cu beneficii potențiale în tratarea mai multor afecțiuni medicale¹⁰, printre care epilepsia¹¹, schizofrenia¹² sau anxietatea¹³. Cânepa industrială conține sub 0,3 % delta-9 THC, în timp ce marijuana conține peste 0,3 % până la 15 % delta-9 THC¹⁴ – concentrația de 0,3 % delta-9 THC este limita valorică ce diferențiază cele două tipuri de cânepă.

Deși originară din Asia, cânepa industrială domesticită (*Cannabis sativa* L subsp. *sativa*) se cultivă în Europa, Canada, Statele Unite ale Americii, și chiar Africa, nu numai în țările Asiatice, fiind o plantă cu întrebuințări multiple – fiecare parte din această plantă poate fi folosită într-un domeniu industrial specific. Prin urmare, semințele pot fi folosite ca atare în domeniul alimentar, furajer (hrană pentru animale) sau cosmetic, pot fi presate la rece pentru obținerea uleiului ori se pot măcina pentru a obține făina sau pudra proteică; fibrele obținute în urma prelu-crării tulpinii pot fi folosite la fabricarea hârtiei și textilelor (spre exemplu, articole vestimentare), iar resturile lemnoase pot fi folosite la îngrijirea animalelor (spre exemplu, pregătirea culcușului) sau în construcții, la clădiri ecologice ori pentru fabricarea materialelor termoizolante; florile și frunzele pot fi folosite în scopuri ornamentale sau pentru a obține produse de interes cosmetic și farmaceutic, cum sunt uleiurile esențiale din extracte pure de delta-9-tetrahidrocanabinol (THC) și canabidiol (CBD); rădăcina plantei poate fi folosită pentru fitoremedierea solului¹⁵.

⁸ Congressional Research Service (2019), *Defining Hemp: A Fact Sheet*, p. 1, crsreports.congress.gov; Kaiser C., Cassidy C., Ernst M. – University of Kentucky (2015), *Industrial Hemp Production*, p. 2, www.uky.edu/ccd/sites/www.uky.edu/ccd/files/hempproduction.pdf; Rupasinghe H.P.V., Davis A., Kumar S.K., Murray B., Zheljaskov V.D. (2020), *Industrial Hemp (Cannabis sativa subsp. sativa) as an Emerging Source for Value-Added Functional Food Ingredients and Nutraceuticals*, *Molecules*, 25 (18), 4078, pp. 1-3, doi.org/10.3390/molecules25184078.

⁹ Congressional Research Service (2019), *op. cit.*, p. 2, crsreports.congress.gov.

¹⁰ World Health Organization (2018), *Cannabidiol (CBD). Critical Review Report*, pp.16-19, www.who.int/medicines/access/controlled-substances/CannabidiolCriticalReview.pdf.

¹¹ În anul 2019, Agenția Europeană a Medicamentului (EMA) a autorizat primul medicament pe bază de canabidiol destinat tratamentului epilepsiei.

¹² McGuire P., Robson P., Cubala W.J. et al. (2018), *Cannabidiol (CBD) as an Adjunctive Therapy in Schizophrenia: A Multicenter Randomized Controlled Trial*, *The American Journal of Psychiatry*, 175(3), p. 225, doi.org/10.1176/appi.ajp.2017.17030325.

¹³ Shannon S., Lewis N., Lee H., Hughes S. (2019), *Cannabidiol in Anxiety and Sleep: A Large Case Series*, *The Permanente Journal*, 23, 18-041, doi.org/10.7812/TPP/18-041.

¹⁴ University of Kentucky, Kaiser C., Cassidy C., Ernst M. – (2015), *op. cit.*, p. 2, www.uky.edu/ccd/sites/www.uky.edu/ccd/files/hempproduction.pdf.

¹⁵ Farinon B., Molinari R., Costantini L., Merendino N. (2020), *The Seed of Industrial Hemp (Cannabis sativa L.): Nutritional Quality and Potential Functionality for Human Health and Nutrition*, *Nutrients*, 12(7), 1935, pp.1-2, doi.org/10.3390/nu12071935.

Spre deosebire de cânepa industrială, marijuana (*Cannabis sativa* L. subsp. *indica*) este folosită în producerea unor substanțe stupefiante (droguri), de regulă interzise de autorități. Din planta de cânepă denumită „marijuana” se produce drogul cu același nume, hașișul, uleiul de hașiș, sinsemilla și alte droguri locale, cum sunt bhang, ganja sau charas (utilizate în scop narcotic, recreațional sau medicinal); aceasta a fost domesticită în regiunea sud-centrală și sudică a Asiei (Afganistan, Pakistan, Nord-Vestul Indiei). Marijuana, ca drog, este preparată din inflorescențe (denumite „muguri”) și frunzele tinere ale plantei de ambele sexe, cu precizarea că în trecut se foloseau și alte părți ale plantei (tulpină, semințe), însă calitatea produsului era mai slabă, având o concentrație mult mai mică de THC; de regulă, marijuana ilegală („iarbă”) conține între 5 % și 10 % THC, fiind cel mai traficată drog, iar marijuana medicinală între 10% și 20% THC. Hașișul se obține în mod tradițional din rășina de pe inflorescențele plantei feminine, însă mai este folosită și rășina de pe frunze sau cea obținută prin prelucrarea mecanică directă a glandelor secretoare de rășină (*trichomes*) de la nivelul florilor și frunzelor, utilizându-se instrumente tehnologice inovative; acest drog conține o concentrație de THC între 5 % și 25 %, dar poate ajunge la o concentrație mai mare în cazul prelucrării directe a glandelor secretoare. Uleiul de hașiș se obține prin extracție cu solvent, în condiții de laborator, și conține între 20 % și 50 % THC, dar poate ajunge până la 70-80 %, în condiții de extracție cu gaz butan lichefiat („butan hash oil” sau BHO); cel mai nou extract concentrat de THC se numește „colofoniu”, având o concentrație similară cu cea a uleiului de hașiș BHO, însă metoda de extracție este mai puțin periculoasă¹⁶. Sinsemilla se obține din floarea nefecundată (fără semințe) a plantei feminine, „sinsemilla” fiind o expresie spaniolă care se traduce „fără semințe”; denumirea drogului a fost inspirată din faptul că planta feminină se cultivă în absența plantei masculine, rămânând fără semințe¹⁷. Bhang, ganja și charas sunt „specialități” locale, originare din India, și se prepară astfel: bhang – din frunze uscate, fără flori; ganja – din florile plantei femeiești; charas – din rășina de pe florile plantei feminine¹⁸.

În ultimii ani, concentrația de THC a drogurilor derivate din planta de cânepă marijuana, generic denumite „canabis”, se află pe un trend ascendent în Statele

¹⁶ European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2019), *Developments in the European cannabis market*, EMCDDA Papers, Publications Office of the European Union, Luxembourg, pp. 10-11, <https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/11391/TDAU19001ENN.pdf>.

¹⁷ Small E. (2015), *op. cit.*, pp. 254-257, doi.org/10.1007/s12229-015-9157-3; Greydanus D.E., Hawver E.K., Greydanus M.M., Merrick J. (2013), *Marijuana: Current Concepts*, *Frontiers in Public Health*, 1, 42, p. 2, doi.org/10.3389/fpubh.2013.00042.

¹⁸ Chandra S., Radwan M.M., Majumdar C.G. et al. (2019), *New trends in cannabis potency in USA and Europe during the last decade (2008–2017)*, *European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience*, 269, 5–15, p. 6, doi.org/10.1007/s00406-019-00983-5.

Unite ale Americii și Europa; în plus, sinsemilla a devenit un produs atractiv pe piața drogurilor ilicite, fiind o varietate de marijuana („iarbă”), însă cu o concentrație mult mai mare de THC. Uleiul de hașiș este traficant și el în forme mult mai concentrate, contribuind la creșterea interesului pentru cannabis pe piața neagră¹⁹.

Sintagma „produse de cannabis cu THC redus” se referă la produsele alimentare (inclusiv suplimente alimentare) pe bază de cânepă industrială (subspecia sativa), cum sunt: semințele de cânepă, uleiul de cânepă („hemp oil”), făina de cânepă, pudra proteică de cânepă, ceaiul din frunze de cânepă, berea de cânepă, laptele de cânepă, unt vegetal, pâinea și chiflele, pastele, batoanele de cereale, produsele de ciocolată, produsele de patiserie, înghețata, bomboanele, gumă de mestecat²⁰ – în categoria produselor cu THC redus este inclus și uleiul CBD („CBD oil”), împreună cu alte produse îmbogățite cu extras de canabidiol (produse CBD), canabidiolul este considerat ingredient alimentar nou („novel food”), fiind supus politicilor europene de autorizare a alimentelor noi (Regulamentul UE 2015/2283)²¹. Deosebirea dintre produsele CBD și celelalte produse alimentare pe bază de cânepă rezidă în partea de plantă folosită – cele din urmă au la bază semințele, care de regulă nu conțin THC, și uneori alte părți vegetale, ca frunzele (concentrația foarte mică de THC din alimente este determinată de cele mai multe ori de contaminarea accidentală a semințelor prin reziduurile vegetale ale plantei formate din frunze și flori; substanțele principale sunt acizii grași omega-6 și omega-3)²², iar produsele CBD, inclusiv uleiul CBD, au la bază extrasul de canabidiol din florile și frunzele plantei ce conțin în mod natural și THC, însă într-o concentrație mult mai mică decât CBD, sub 0,3 % (concentrația de THC din produse rezultă din chimismul părților vegetale folosite; substanța principală este canabinoidul CBD)²³.

Produsele alimentare pe bază de semințe, făină sau ulei de cânepă industrială („hemp”) se consumă în condiții de siguranță în Uniunea Europeană încă de la jumătatea anilor '90 – primul produs apărut pe piață a fost uleiul de cânepă, în anul 1995²⁴; în Statele Unite ale Americii sunt însă mai populare produsele ali-

¹⁹ *Idem*, pp. 9-13, doi.org/10.1007/s00406-019-00983-5.

²⁰ European Food Safety Authority, Arcella D., Cascio C., Mackay K. (2020), *Acute human exposure assessment to tetrahydrocannabinol (Δ^9 -THC)*, EFSA Journal, 18(1), 5953, pp. 13-22, doi.org/10.2903/j.efsa.2020.5953.

²¹ Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Naturale București (2020), *Comercializarea Legală a Produselor Alimentare pe bază de Cânepă*, https://bioresurse.ro/blogs/media/comercializarea-legala-a-produselor-alimentare-pe-baza-de-canepa?_pos=1&_sid=ebaa8b0b9&_ss=r.

²² Lachenmeier D.W. & Walch S.G. (2006), *Current Status of THC in German Hemp Food Products*, Journal of Industrial Hemp, 10(2), p. 13, doi.org/10.1300/J237v10n02_02.

²³ VanDolah H.J., Bauer B.A., Mauck K.F. (2019), *Clinicians' Guide to Cannabidiol and Hemp Oils*, Mayo Clinic Proceedings, 94 (9), p. 1844, doi.org/10.1016/j.mayocp.2019.01.003.

²⁴ Lachenmeier D.W. & Walch S.G. (2006), *op. cit.*, Journal of Industrial Hemp, 10(2), p. 6, doi.org/10.1300/J237v10n02_02.

mentare pe bază de cânepă tip marijuana, cu o concentrație ridicată de THC, alimentele din cânepă industrială („hemp food edibles”) fiind considerate numai un substitut, mai ales în contextul legalizării marijuanaei în multe state, începând cu anul 1996²⁵. În prezent, piața produselor și suplimentelor alimentare pe bază de cânepă a căpătat o amploare deosebită, tipurile de produse sunt din ce în ce mai diverse fiind comercializate ca produse „bio” în magazine de profil sau online.

2. Cadrul legislativ

2.1. Legislația europeană

Legislația UE reglementează în principal condițiile de producție, de comercializare, de import-export și standardele plantelor de cânepă brută sau procesată din specia *Cannabis sativa L.*, a semințelor de cânepă și a deșeurilor vegetale din această plantă. Nu există o legislație specifică pentru produsele alimentare pe bază de cânepă (canabis), fiind aplicabilă legislația privind libera circulație a mărfurilor în interiorul Uniunii și legislația generală privind produsele alimentare.

Din dispozițiile art. 6 lit. c) (iv) din Regulamentul (UE) 1308/2013²⁶, anul de comercializare al cânepii și semințelor de cânepă destinate însămânțării începe la data de 1 iulie și se termină la data de 30 iunie a anului următor. Din interpretarea art. 189 alin. (1) din același regulament, cânepa brută și semințele de cânepă pot fi importate în UE, în cadrul relațiilor comerciale dintre statele membre sau dintre un stat membru și un stat terț, în următoarele condiții: cânepa brută – conținutul de THC din soiurile utilizate nu depășește limita prevăzută de art. 32 alin. (6) din Regulamentul (UE) 1307/2013²⁷, respectiv 0,2 %, și sunt respectate normele din actele delegate ale Comisiei Europene privind utilizarea semințelor certificate de anumite soiuri de cânepă, procedura pentru determinarea soiurilor de cânepă și

²⁵ Klein R.F.X. (2017), *Analysis of “Marijuana Edibles” – Food Products Containing Marijuana or Marijuana Extracts – An Overview, Review, and Literature Survey*, Microgram Journal, 14 (1-4), p. 11-12, https://admin.dea.gov/sites/default/files/pr/microgram-journals/2017/mj14-1_9-32.pdf;

Lachenmeier D.W. & Walch S.G. (2006), *op. cit.*, p. 6, doi.org/10.1300/J237v10n02_02.

²⁶ Regulamentul (UE) 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului, cu modificările și rectificările ulterioare. Acest regulament a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 20 decembrie 2013, p. 671-854, disponibil la data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/2019-01-01.

²⁷ Regulamentul (UE) 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului, cu modificările și rectificările ulterioare. Acest regulament a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 20 decembrie 2013, p. 608-670, disponibil la data.europa.eu/eli/reg/2013/1307/2020-02-01.

pentru verificarea conținutului lor de THC [art. 35 alin. (3) din Regulamentul (UE) 1307/2013]; semințele de cânepă destinate însămânțării trebuie să fie însoțite de dovada că nivelul de THC nu depășește limita de 0,2 %, fiind respectate de asemenea normele din actele delegate ale Comisiei Europene privind utilizarea semințelor certificate de anumite soiuri de cânepă, procedura pentru determinarea soiurilor de cânepă și pentru verificarea conținutului lor de THC, în conformitate cu art. 32 alin. (6) și art. 35 alin. (3) din Regulamentul (UE) 1307/2013; semințele de cânepă, altele decât cele destinate însămânțării, trebuie să fie importate numai de către importatori autorizați din statul membru, care garantează că acestea nu sunt destinate însămânțării.

Normele privind utilizarea semințelor certificate de anumite soiuri de cânepă, procedura pentru determinarea soiurilor de cânepă și verificarea conținutului lor de THC sunt prevăzute de art. 9 din Regulamentul delegat (UE) nr. 639/2014²⁸, ca act delegat al Comisiei Europene. Din interpretarea art. 9 din Regulamentul delegat rezultă că pot fi importate numai soiurile de cânepă înscrise în „Catalogul comun al soiurilor de plante agricole” (actualizat), iar certificarea semințelor de cânepă se face în conformitate cu Directiva 2002/57/CE a Consiliului European²⁹ și cu Directiva 2008/62/CE a Comisiei Europene³⁰, în cazul soiurilor de conservare; determinarea conținutului de THC al soiurilor de cânepă este de competența statelor membre, prin autoritățile lor de specialitate, procedura fiind descrisă în anexa III din regulament. În „Catalogul comun al soiurilor de plante agricole”, actualizat în anul 2020, sunt înscrise cinci soiuri de cânepă din specia *Cannabis sativa L.*, respectiv Helena, Marina, Matrix, Mietko, Sofia, dar și un soi de conservare, denumit Purini (regiunea de origine: Lituania). Din art. 2 alin. (1), (5) și art. 3 din Directiva 2002/57/CE a Consiliului, rezultă că semințele de cânepă trebuie certificate oficial ca „semințe de bază”³¹ sau „semințe certificate”³², iar

²⁸ Regulamentul delegat (UE) 639/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de modificare a anexei X la regulamentul menționat, cu modificările ulterioare. Acest regulament a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 181 din 20 iunie 2014, p. 1-47, disponibil la data.europa.eu/eli/reg_del/2014/639/2019-01-01.

²⁹ Directiva 2002/57/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, cu modificările și rectificările ulterioare. Această directivă a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 193 din 20 iulie 2002, p. 74 - data.europa.eu/eli/dir/2002/57/2020-02-16.

³⁰ Directiva 2008/62/CE a Comisiei din 20 iunie 2008 de stabilire a anumitor derogări pentru acceptarea soiurilor locale și a varietăților agricole adaptate natural la condițiile locale și regionale și amenințate de eroziunea generică și pentru comercializarea semințelor și cartofilor de sămânță ale acestor soiuri locale și varietăți, cu rectificările ulterioare. Această directivă a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 162 din 21 iunie 2008, p. 13 - data.europa.eu/eli/dir/2008/62/2008-07-11.

³¹ Potrivit art. 2 alin. (1) lit. c) din Directiva 2002/57/CE a Consiliului, semințele de bază (varietăți, altele decât hibridi) sunt definite ca fiind semințele: care au fost produse sub respon-

certificarea și testarea semințelor este de competența statelor membre, prin autoritățile lor de specialitate, procedurile și standardele (anexa I, II) fiind descrise în directivă; aceleași reguli se aplică și în cazul comercializării semințelor în statele membre.

Conform art. 176 din Regulamentul (UE) 1308/2013, importul - în scopul punerii în liberă circulație în UE - sau exportul cânepei și semințelor de cânepă, în relația cu statele terțe, poate fi condiționat de prezentarea unei licențe eliberate de oricare dintre statele membre, indiferent de sediul solicitantului, licențele fiind valabile pe întreg teritoriul UE.

Principiile generale privind produsele alimentare și siguranța acestora la nivel comunitar și național sunt statuate de Regulamentul (CE) 178/2002³³, în scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a intereselor consumatorilor în legătură cu produsele alimentare, prin diversitatea aprovizionării și funcționarea eficientă a pieței interne.

Potrivit art. 2 din Regulamentul (CE) 178/2002, „produsul alimentar” sau „alimentul” este definit ca fiind orice substanță sau produs, indiferent dacă este prelucrat, parțial prelucrat sau neprelucrat, destinat sau prevăzut în mod rezonabil a fi ingerat de oameni. De asemenea, sunt incluse în categoria produselor alimentare, băuturile, guma de mestecat și orice substanță, inclusiv apa, încorporată în mod intenționat în produse alimentare în timpul producerii, preparării sau tratării lor.

sabilitatea producătorului, conform normelor de selecție conservativă privind soiul în cauză; care sunt prevăzute pentru producerea de semințe fie din categoria „semințe certificate”, fie din categoriile „semințe certificate din prima generație” sau „semințe certificate din a doua generație”, sau, după caz, „semințe certificate din a treia generație”; care îndeplinesc, sub rezerva dispozițiilor art. 5 din Directivă, condițiile prevăzute de anexele I și II pentru semințele de bază; pentru care s-a constatat, în urma unei examinări oficiale sau, în cazul condițiilor stabilite în anexa II din Directivă, fie în urma unei examinări oficiale, fie în urma unei examinări efectuate sub supraveghere oficială, că respectă cumulativ condițiile mai sus precizate.

³² Potrivit art. 2 alin. (1) lit. e) din Directiva 2002/57/CE a Consiliului, semințele certificate (rapiță, muștar maroniu, rapiță, muștar negru, cânepă dioică, cartamus, chimen, floarea soarelui, mac, muștar alb) sunt definite ca fiind semințele: care provin direct din semințe de bază sau, la cererea producătorului, semințe dintr-o generație anterioară semințelor de bază care pot îndeplini și au îndeplinit, cu ocazia unei examinări oficiale, condițiile stabilite de anexele I și II din Directivă pentru semințele de bază; care sunt destinate unei producții alta decât cea de semințe de plante oleaginoase și pentru fibre; care respectă, sub rezerva dispozițiilor art. 5 lit. b din Directivă, condițiile stabilite de anexele I și II pentru semințele certificate; pentru care s-a constatat, în urma unei examinări oficiale sau în urma unei examinări efectuate sub supraveghere oficială, că respectă cumulativ condițiile mai sus precizate.

³³ Regulamentul (UE) 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, cu modificările ulterioare. Acest regulament a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 031 din 1 februarie 2002, p. 1-24, disponibil la data.europa.eu/eli/reg/2002/178/2019-07-26.

În categoria produselor alimentare sunt incluse și suplimentele alimentare, conform art. 2 lit. a) din Directiva 2002/46/CE³⁴. Prin „suplimente alimentare” se înțeleg produsele alimentare al căror scop este de a suplimenta regimul alimentar și care reprezintă surse concentrate de nutrienți sau alte substanțe cu efect nutritiv sau fiziologic, singure sau în combinație, comercializate sub formă de doză, respectiv în forme de prezentare cum ar fi capsulele, pastilele, comprimatele, pilulele sau alte forme similare, sașete cu pulbere, fiole de lichid, flacoane cu picător și alte forme similare de lichide și prafuri destinate să fie luate în mici cantități unitare măsurate.

Din analiza art. 2 din Regulamentul (CE) 178/2002, cânepa și produsele vegetale derivate (semințele și frunzele de cânepă, făina de cânepă, uleiul de cânepă etc.), ce provin din soiurile de cânepă din specia *Cannabis sativa* L. menționate în „Catalogul comun al soiurilor de plante agricole” *pot fi considerate produse alimentare*, având în vedere că aceste soiuri de cânepă sunt cultivate în scop industrial și au un conținut de THC sub 0,2 %, nefiind dăunătoare sănătății – cânepa industrială nu este un stupefiant în sensul Convenției unice asupra stupefiantelor din 1961³⁵. În „Comentariul privind Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961”³⁶, publicat în anul 1973, sub egida Națiunilor Unite, se precizează că termenul „cannabis” ține loc termenului „cânepă indiană” („indian hemp”), folosit în Convenția din 1925, iar rațiunea acestei schimbări de terminologie este motivată în sensul că cel din urmă termen se referea numai la plantele feminine, excluzând plantele masculine; totuși, se înțelege că termenul „cannabis” folosit în Convenția din 1961, deși mai acoperitor ca terminologie, se referă la același tip de cânepă, respectiv cânepa indiană (marihuana), cunoscută ca plantă cu efect stupefiant, diferită de cânepa industrială, cum sunt cele șase soiuri din Catalog. *Cannabis sativa* L. nu este inclusă în lista substanțelor a căror utilizare în produsele alimentare este interzisă sau restricționată, în sensul Regulamentului (CE) 1925/2006³⁷.

³⁴ Directiva 2002/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 iunie 2002 referitoare la apropierea legislațiilor statelor membre privind suplimentele alimentare, cu modificările ulterioare. Această directivă a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 183 din 12 iulie 2002, p. 51-57, disponibilă la data.europa.eu/eli/dir/2002/46/2017-07-26.

³⁵ Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961, modificată prin Protocolul din 1972, a fost adoptată și deschisă spre semnare de către Conferința Națiunilor Unite privind adoptarea unei Convenții unice asupra stupefiantelor, care a avut loc la sediul Organizației Națiunilor Unite din New York în perioada 24 ianuarie - 25 martie 1961. Convenția a fost încheiată la 30 martie 1961 și a intrat în vigoare la data de 13 decembrie 1964 disponibilă la treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=VI-15&chapter=6.

³⁶ Organizația Națiunilor Unite (1973), *Comentariul privind Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961*, New York, p.2, unodc.org/documents/treaties/organized_crime/Drug%20Convention/Commentary_on_the_single_convention_1961.pdf.

³⁷ Regulamentul (CE) 1925/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produsele alimentare, cu modificările ulterioare. Acest regulament a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 404 din 30 decembrie 2006, p. 26, disponibil la data.europa.eu/eli/reg/2006/1925/2019-05-15. Conform art. 121 alin. (4), Comisia are competențe de a recomanda în domeniul uniunii economice și monetare.

Prevederile art. 5 alin. (2) din Regulamentul (CE) 178/2002 arată că unul dintre obiectivele legislației alimentare este realizarea liberei circulații în Comunitate a produselor alimentare, fabricate sau comercializate în conformitate cu principiile și cerințele generale descrise în regulament. Cu toate acestea, în baza principiului precauției, prevăzut de art. 7 din acest regulament, în împrejurări specifice în care, în urma unei evaluări a informațiilor disponibile, se identifică posibilitatea unor efecte dăunătoare asupra sănătății, dar persistă incertitudinea științifică, pot fi adoptate măsuri provizorii de gestiune a riscului, necesare pentru asigurarea nivelului ridicat de protecție a sănătății stabilit în Comunitate, până la apariția unor noi informații științifice pentru o evaluare mai cuprinzătoare a riscului; măsurile provizorii trebuie să fie proporționale și să nu impună restricții comerciale mai mari decât este necesar pentru realizarea nivelului ridicat de protecție a sănătății stabilit în Comunitate.

Potrivit art. 14 alin. (1) din Regulamentul (CE) 178/2002, produsele alimentare care nu prezintă siguranță nu sunt introduse pe piață, iar conform alin. (2) din același articol, se consideră că nu prezintă siguranță produsele care sunt dăunătoare sănătății sau nu sunt adecvate consumului uman. Din această perspectivă, studiile au arătat că produsele alimentare pe bază de cânepă industrială au efecte benefice asupra sănătății și a nutriției, fiind consumate în siguranță pe teritoriul UE de foarte mulți ani. Pentru o garanție suplimentară, în anul 2016 a fost emisă o recomandare din partea Comisiei Europene de monitorizare a tetrahidrocanabinolului și a altor canabinoide în produsele alimentare derivate din cânepă, care conțin cânepă sau ingrediente derivate din cânepă de către statele membre, cu implicarea activă a operatorilor din sectorul alimentar și a altor părți interesate, în contextul în care Autoritatea Europeană pentru Siguranță Alimentară (EFSA) a stabilit o doză acută de referință de 1 μg delta-9 THC/kg greutate corporală.

Libera circulație a mărfurilor, inclusiv a produselor alimentare, în interiorul Uniunii este asigurată prin aplicarea principiului recunoașterii reciproce. Conform acestui principiu, statele membre nu pot interzice vânzarea pe teritoriul lor a mărfurilor care sunt comercializate în mod legal în alt stat membru, chiar dacă mărfurile respective au fost produse în conformitate cu norme tehnice diferite, inclusiv mărfurile care nu au rezultat în urma unui proces de fabricație. Totuși, statele membre pot restricționa comercializarea mărfurilor care au fost comercializate în mod legal într-un alt stat membru, în cazul în care astfel de restricții sunt justificate pe motivele prevăzute la art. 36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)³⁸ sau pe alte motive imperative de interes public, recunoscute de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) referitoare la libera circulație a mărfurilor, și în cazul în care respectivele restricții sunt

³⁸ TFUE astfel cum a fost modificat prin Tratatul de la Lisabona semnat la 13 decembrie 2007 la Lisabona și care a intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, fiind publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 202 din 07 iunie 2016, p. 47, disponibil la data.europa.eu/eli/treaty/tfue/2016/2020-03-01.

proporționale cu obiectivul urmărit. În prezent, normele și procedurile privind aplicarea, de către statele membre, a principiului recunoașterii reciproce, în cazuri individuale, în ceea ce privește mărfurile care fac obiectul art. 34 din TFUE și care sunt comercializate în mod legal în alt stat membru, ținând seama de art.36 din TFUE și de jurisprudența CJUE, fac obiectul Regulamentului (UE) 2019/515³⁹, regulament care abrogă și înlocuiește Regulamentul (CE) 764/2008, cu același obiect de reglementare. Regulamentul are ca scop consolidarea funcționării pieței interne, prin îmbunătățirea aplicării principiului recunoașterii reciproce și prin eliminarea obstacolelor nejustificate din calea comerțului.

Domeniul de aplicare a Regulamentului (UE) 2019/515 vizează mărfurile de orice tip, precum și deciziile administrative luate sau care urmează să fie luate de o autoritate competentă a unui stat membru de destinație în legătură cu orice astfel de mărfuri care sunt comercializate în mod legal în alt stat membru, în cazul în care decizia administrativă îndeplinește criteriile de mai jos: la baza deciziei administrative stă o normă tehnică națională aplicabilă în statul membru de destinație; efectul direct sau indirect al deciziei administrative este de restricționare sau refuzare a accesului pe piață în statul membru de destinație [art. 2 alin. (1)]. Sintagma „comercializate în mod legal în alt stat membru” înseamnă că mărfurile sau mărfurile de acel tip respectă normele relevante aplicabile în statul membru respectiv sau că nu fac obiectul niciunei astfel de norme în statul membru respectiv și că ele sunt puse la dispoziția utilizatorilor finali în statul membru respectiv (art. 3 pct. 1). *Produsele alimentare pe bază de cânepă industrială (semințe, frunze și derivate), inclusiv suplimentele alimentare, sunt fabricate și comercializate în mod legal în mai multe state din Uniune, printre care Austria, Germania, Olanda, Cehia, Polonia, România; în ultima perioadă, comerțul cu acest gen de produse s-a extins la nivelul întregii Uniuni, fiind permis în majoritatea statelor.*

Legalitatea mărfurilor poate fi dovedită printr-o declarație voluntară de recunoaștere reciprocă elaborată de producător sau reprezentantul său autorizat, cu respectarea procedurilor prevăzute de art. 4-8 din Regulamentul (UE) 2019/515. Declarația se completează și se semnează de către producător sau reprezentantul său autorizat și de către importator sau distribuitor; declarația poate fi completată și numai de către importator sau distribuitor, în măsura în care semnatarul poate furniza autorității competente documentele justificative pentru verificarea informațiilor din declarație. Cei care semnează declarația de recunoaștere reciprocă sunt responsabili pentru conținutul și acuratețea informațiilor pe care le furnizează în declarația de recunoaștere reciprocă, inclusiv pentru corectitudinea informațiilor pe care le traduc; semnatarii răspund în conformitate cu legislația națională. În

³⁹ Regulamentul (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008. Acest regulament a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 91 din 29 martie 2019, p. 1-18, disponibil la data.europa.eu/eli/reg/2019/515/oj.

procedura de evaluare a mărfurilor prevăzută de art. 5 din regulamentul sus-menționat, declarația de recunoaștere reciprocă și documentele justificative sunt suficiente pentru a demonstra că mărfurile sunt comercializate în mod legal în alt stat membru.

Regulamentul (UE) 2019/515 nu se aplică: deciziilor cu caracter judiciar emise de către instanțele naționale; deciziilor cu caracter judiciar emise de către autoritățile de aplicare a legii în cursul investigării sau al urmăririi penale a unei infracțiuni în ceea ce privește terminologia, simbolurile sau orice referință materială la organizații neconstituționale sau criminale sau la infracțiuni cu caracter rasist, discriminatoriu sau xenofob [art. 2 alin. (5)].

Libera circulație a mărfurilor între statele membre este reglementată în TFUE, în Titlul II (art. 28-37); art. 28 alin. (1) din TFUE prevede că „Uniunea este alcătuită dintr-o uniune vamală care reglementează ansamblul schimburilor de mărfuri și care implică interzicerea, între statele membre, a taxelor vamale la import și la export și a oricăror taxe cu efect echivalent, precum și adoptarea unui tarif vamal comun în relațiile cu țări terțe”. Potrivit art. 36 din TFUE, statele membre pot impune anumite restricții sau interdicții la import, la export sau de tranzit, justificate pe motive de morală publică, de ordine publică, de siguranță publică, de protecție a sănătății și a vieții persoanelor și a animalelor sau de conservare a plantelor, de protejare a unor bunuri de patrimoniu național cu valoare artistică, istorică sau arheologică sau de protecție a proprietății industriale și comerciale. Cu toate acestea, interdicțiile sau restricțiile respective nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nicio restricție disimulată în comerțul dintre statele membre.

În prezent, condițiile de introducere pe piață a unui aliment nou sunt stabilite de Regulamentul (UE) 2015/2283⁴⁰. Prin „*aliment nou*” se înțelege orice aliment care nu a fost utilizat pentru consumul uman la un nivel semnificativ pe teritoriul Uniunii înainte de 15 mai 1997, indiferent de data aderării statelor membre la Uniune și care intră cel puțin în una din categoriile prevăzute de art. 3 alin. (2) lit. a) din Regulamentul (UE) 2015/2283; în cazul produselor alimentare pe bază de cânepă este aplicabilă categoria de alimente prevăzută la pct. iv, respectiv alimente care au la bază plante sau părți din acestea sau care sunt izolate ori produse din acestea, cu excepția cazului în care alimentele respective au un istoric de utilizare alimentară în condiții de siguranță pe teritoriul Uniunii și au la bază, sunt izolate sau produse dintr-o plantă sau o varietate a aceleiași specii obținute cu ajutorul

⁴⁰ Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind alimentele noi, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 258/97 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1852/2001 al Comisiei. Acest regulament a fost publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 327 din 11 decembrie 2015, p. 1-22, disponibil la data.europa.eu/eli/reg/2015/2283/oj.

unor: practici de înmulțire tradiționale care nu au fost utilizate pentru producția alimentară pe teritoriul Uniunii înainte de 15 mai 1997 sau practici de înmulțire netradiționale care nu au fost utilizate pentru producția alimentară pe teritoriul Uniunii înainte de 15 mai 1997, în situația în care nu duc la schimbări semnificative în compoziția sau structura alimentelor care să le afecteze valoarea nutritivă, metabolismul sau nivelul de substanțe nedorite. *Canabidiolul (CBD) are statutul de „aliment nou”, fiind supus procedurilor de autorizare din Regulament – celelalte alimente derivate din planta Cannabis sativa (soiurile de cânepă industrială) sau părți de plante, cum sunt semințele, uleiul și făina de semințe, au o istorie de consum în UE (anterior datei de 15 mai 1997) și, prin urmare, nu sunt „alimente noi”⁴¹.*

Comisia europeană este organismul care decide, din proprie inițiativă sau la cererea unui stat membru, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, dacă un anumit aliment intră sau nu în definiția alimentelor noi. Același organism stabilește și actualizează o listă oficială privind alimentele noi autorizate care urmează a fi introduse pe piață pe teritoriul Uniunii, în condițiile art. 7-9 din Regulamentul (UE) 2015/2283; numai alimentele noi autorizate și incluse pe această listă pot fi introduse pe piață pe teritoriul Uniunii ca atare ori utilizate în alimente sau pe alimente; procedura de autorizare a alimentelor noi este prevăzută de Capitolul III din Regulament. Autorizarea alimentelor noi și actualizarea listei se realizează prin intermediul unui act de punere în aplicare emis de către Comisia Europeană, după avizul Comitetului permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale, instituit în temeiul art. 58 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002.

2.2. Legislația națională

Cultivarea, producerea, comerțul și alte operațiuni privind planta de canabis (cânepa) pe teritoriul României sunt reglementate de Legea nr. 339/2005⁴². În înțelesul legii, termenul „canabis” se referă la vârful florifer sau fructifer al plantei *Cannabis indica*, exceptând semințele sau frunzele care nu sunt însoțite de vârfurile ramurilor, a cărui rășină nu a fost extrasă, oricare ar fi întrebuințarea acestuia. Așa cum se observă, în definirea termenului „canabis” legea face referire expresă la *Cannabis indica* (marijuana), numai această varietate de canabis fiind considerată substanță stupefiantă; canabisul este menționat în tabelul II din anexă, în categoria substanțelor stupefiante supuse unui control strict. Cu toate acestea, atunci când

⁴¹ Catalogul de alimente noi al Uniunii Europene (*Cannabis sativa* L., Canabinoizi), https://ec.europa.eu/food/safety/novel_food/catalogue/search/public/?event=home&seqfce=72&ascii=C#.

⁴² Legea nr. 339 din 29 noiembrie 2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, cu modificările și completările ulterioare. Această lege a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 1095 din 5 decembrie 2005 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/66456).

sunt vizate utilizările industriale ale canabisului, legea este contradictorie în privința semnificației termenului „canabis”, în sensul că se referă la o altă varietate de canabis, respectiv *Cannabis sativa* (cânepa industrială), fiind indicate numai soiurile înregistrate în Catalogul oficial al soiurilor și hibrizilor de plante de cultură din România sau în Cataloagele Comunităților Europene.

Din interpretarea art. 11, 12 din Legea nr. 339/2005, în România este permisă cultivarea plantelor de canabis numai în scop tehnic, în scop industrial (inclusiv alimentar), prin producerea de tulpini, fibre, sămânță și ulei, în scop medical și științific și numai din soiurile înregistrate în Cataloagele oficiale de la nivel național și european, cu autorizarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale; în Catalogul oficial al soiurilor de plante de cultură din România sunt înregistrate următoarele soiuri de canabis (cânepă): Armanca, Dacia Secuieni, Denise, Diana, Lovrin 110, Olivia, Ratza, Secuieni Jubileu, Silvana, Succesiv, Teodora, Zenit⁴³. Furnizorii de semințe de canabis au obligația de a livra asemenea semințe numai către deținătorii autorizației de cultivare.

Astfel, Legea nr. 339/2005⁴⁴ stabilește regimul juridic privind cultivarea, producerea, fabricarea, depozitarea, comerțul, distribuția, transportul, deținerea, oferirea, transmiterea, intermedierea, achiziționarea, utilizarea și tranzitul pe teritoriul național ale plantelor spontane sau cultivate, substanțelor și preparatelor prevăzute în tabelele I, II și III din anexa care face parte integrantă din această lege. Întâlnim aici termenii de „cannabis, rezină de canabis, extracte și tincturi de cannabis” (Tabelul II pct. 18) sau „tetrahidrocanabinol” (Tabelul I pct. 31). *Despre semințele de cannabis sativa nu se specifică nimic în aceste dispoziții legale, iar Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Alimentare a comunicat că periodic se actualizează Lista națională a plantelor folosite ca materii prime în suplimente alimentare de către Comitetul Tehnic pentru Plante Medicinale, Aromatice și Produse ale Stupului. Acest Comitet având și opinia Ministerului Sănătății (Adresa 5681/28.01.2011 în care se precizează că semințele de Cannabis sativa nu intră sub incidența Legii nr. 339/2005 și că sunt exceptate de la suspiciunea că ar putea avea acțiune stupefiantă sau psihotropă) a permis utilizarea în suplimente alimentare a semințelor de cânepă și uleiului obținut prin presarea acestora.*

Condițiile de producere și comercializare a semințelor sunt reglementate de Legea nr. 266/2002⁴⁵. Comercializarea semințelor se realizează de operatorii economici cu sediul social pe teritoriul României, persoane fizice sau juridice, înregistrați

⁴³ Ordinul nr. 193 din 14 iulie 2020 al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale privind aprobarea Catalogului oficial al soiurilor de plante de cultură din România pentru anul 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 719 din 10 august 2020. A se vedea [istis.ro/image/data/download/catalog-oficial/CATALOG%202020.pdf](https://www.istis.ro/image/data/download/catalog-oficial/CATALOG%202020.pdf).

⁴⁴ Legea nr. 339/2005 este în vigoare de la 5 iulie 2006.

⁴⁵ Legea nr. 266 din 15 mai 2002 privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor și a materialului săditor, precum și înregistrarea soiurilor de plante, cu modificările ulterioare. Această lege a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 239 din 3 aprilie 2014 (legislatie.just.ro/Public/DetailDocument/36141).

în acest scop și care au primit autorizație eliberată de autoritatea oficială desemnată sau de alți operatori economici cu sediul social pe teritoriul altor state membre ale Uniunii Europene, înregistrați în acest scop pe teritoriul unui stat membru, dar care prestează servicii pe teritoriul României

Semințele pot fi comercializate numai dacă provin din soiuri înregistrate în Catalogul comun al Uniunii sau în Catalogul oficial al României ori în cataloagele statelor membre; soiurile naționale se echivalează cu cele înregistrate la nivel european. Prin excepție, semințele pot fi comercializate și dacă nu sunt înregistrate în cataloagele menționate, ca semințe importate din țări terțe destinate multiplicării, semințe destinate altor scopuri de testare sau experimentare, semințe din alte genuri și specii de plante, în condițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 266/2002.

Importul de semințe din state terțe este permis cu avizul prealabil al autorității oficiale desemnate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în condițiile art. 17 din Legea nr. 266/2002. Exportul de semințe în țări terțe este permis pe baze contractuale, în condițiile art. 19 din Legea nr. 266/2002.

Potrivit art. 20 din Legea 266/2002, controlul, certificarea identității și testarea calității semințelor, înregistrarea, supravegherea, monitorizarea și autorizarea operatorilor economici în toate etapele producerii, prelucrării și comercializării se fac de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Inspekția Națională pentru Calitatea Semințelor, prin inspectoratele teritoriale pentru calitatea semințelor și a materialului săditor și Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor, în conformitate cu regulile, normele tehnice și reglementările comunitare și internaționale în vigoare. Eliberarea certificatelor internaționale privind calitatea semințelor se efectuează de către Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor București, precum și de alte laboratoare ale companiilor de semințe acreditate.

Condițiile generale privind importul și exportul semințelor sunt prevăzute în regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 34/2011 al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale⁴⁶. Importul semințelor se poate efectua de operatorii autorizați pentru producerea și comercializarea semințelor, care au încheiat contracte în acest scop, în baza unui aviz emis de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Exportul semințelor se face în conformitate cu prevederile legislației interne și internaționale, precum și cu exigențele fitosanitare impuse de țara importatoare și condițiile stabilite prin contractele de export. În ambele cazuri, semințele trebuie însoțite de documentele de identitate și calitate emise de inspectoratele teritoriale pentru calitatea semințelor și a materialului săditor, Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor, unitățile fitosanitare.

⁴⁶ Ordinul nr. 34 din 7 februarie 2011 al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea controlului de calitate și fitosanitar la importul și exportul semințelor și materialului săditor, cu modificările și completările ulterioare. Această ordonă a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 15 februarie 2011 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/126197).

Comercializarea semințelor de plante pentru fibre, inclusiv semințele de cânepă (*Cannabis sativa* L), este reglementată de Ordinul nr. 150/2010 al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale⁴⁷. În acord cu reglementările europene, potrivit art. 3 alin. (1) din acest ordin, semințele de cânepă (*Cannabis sativa* L.) pot fi comercializate numai dacă sunt certificate oficial ca „sămânță bază” sau „sămânță certificată”, iar în procesul de certificare se va ține seama de condițiile și standardele prevăzute în anexă; soiurile trebuie să fie înregistrate în cataloagele oficiale. Certificarea semințelor de cânepă se efectuează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Inspekția Națională pentru Calitatea Semințelor, prin inspectoratele teritoriale pentru calitatea semințelor și a materialului săditor și prin Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor.

În orice situație, semințele de cânepă importate din statele membre trebuie să provină din soiurile înregistrate în Catalogul comun al Uniunii, în Catalogul oficial al României sau al altor state membre și trebuie să fie însoțite de documente privind identitatea și calitatea. De asemenea, operatorii trebuie să fie autorizați și să existe un aviz emis de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Semințele de cânepă, altele decât cele pentru însămânțare, pot fi importate numai de către importatori autorizați special în acest scop, în acord cu reglementările europene. Autorizația de importator se emite de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu respectarea procedurii prevăzute în Hotărârea de Guvern nr. 230/2011⁴⁸. Importurile din statele terțe se realizează numai în baza licenței de import emisă de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură.

În România, controlul tetrahidrocanabinolului la soiurile de cânepă cultivată se realizează prin intermediul Laboratorului regional pentru controlul calității și igienei vinului Blaj, județul Alba, așa cum prevede art. 1 alin. (1) din Ordinul nr. 677/2004 al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale⁴⁹. Conținutul de tetrahidrocanabinol la cânepa brută și semințele de cânepă comercializate, importate sau exportate nu poate depăși 0,2 %.

⁴⁷ Ordinul nr. 150 din 22 iunie 2010 al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, cu modificările și completările ulterioare. Acest ordin a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 30 iunie 2010 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/119984).

⁴⁸ Hotărârea de Guvern nr. 230 din 16 martie 2011 privind autorizarea importatorilor de semințe de cânepă pentru alte întrebuințări decât pentru semănat, cu modificările ulterioare. Această hotărâre a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 23 martie 2011 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/127022).

⁴⁹ Ordinul nr. 677 din 22 septembrie 2004 al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale privind desemnarea unui laborator pentru determinarea conținutului de tetrahidrocanabinol la soiurile de cânepă. Acest ordin a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din 25 septembrie 2004 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/55425).

Principiile generale privind comercializarea și siguranța alimentelor sunt prevăzute de Legea nr. 150/2004⁵⁰. Conform art. 3 alin. (1) din lege, „prin aliment ori produs alimentar se înțelege orice produs sau substanță, indiferent dacă este prelucrat integral, parțial sau neprelucrat, destinat consumului uman ori precognizat a fi destinat consumului uman”, iar potrivit alin. (2) din același articol, „alimentele includ și băuturile, guma de mestecat și orice altă substanță, inclusiv apa, încorporată intenționat în hrană în timpul producerii, pregătirii sau tratării acesteia.”.

De asemenea, art. 3 alin. (3) lit. g) din Legea nr. 150/2004 prevede că în noțiunea de aliment nu sunt incluse substanțele narcotice și psihotrope. Așa cum am arătat, cânepa industrială (*canabis sativa*) și produsele derivate (semințe, ulei, făină, produse de panificație și patiserie, băuturi energizante etc.) nu sunt considerate substanțe narcotice în înțelesul legislației naționale și internaționale, astfel încât pot fi incluse în categoria produselor alimentare, nefiind incidente dispozițiile art. 3 alin. (3) din lege. Mai mult, produsele alimentare pe bază de cânepă prezintă un nivel ridicat de siguranță în consum, cu beneficii nutriționale deosebite.

Potrivit art. 6 din Legea nr. 150/2004, legislația în domeniul alimentelor urmărește realizarea unui nivel înalt de protecție a vieții și sănătății umane, a intereselor consumatorilor, inclusiv prin promovarea unor practici corecte în comerț, precum și libera circulație a alimentelor. Totodată, din dispozițiile art. 12 din Legea nr. 150/2004 reiese că alimentele importate în vederea punerii pe piață în România trebuie să fie conforme cu cerințele legislației în domeniul alimentelor sau cu cele prevăzute de acordurile încheiate între România și țara exportatoare.

Dispozițiile art. 2 din Normele tehnice aprobate prin Ordinul comun nr. 1228/2005 al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale, ministrului sănătății și președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor⁵¹ prevăd că: „suplimentele alimentare sunt preparate condiționat sub formă de tablete, capsule, drajeuri, pulberi sau lichide, care au în compoziția lor nutrienți (macro- și micronutrienți) și/sau alte substanțe comestibile care sunt consumate în condiții definite, în mod suplimentar față de aportul alimentar obișnuit”.

Deopotrivă, potrivit art. 3 din Normele tehnice aprobate prin Ordinul comun nr. 1228/2005, în categoria produselor alimentare sunt incluse ca suplimentele alimentare și extractele animale și vegetale și alte produse de origine animală și

⁵⁰ Legea nr. 150 din 14 mai 2004 privind siguranța alimentelor, cu modificările și completările ulterioare. Această lege a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 959 din 29 noiembrie 2006 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/52134).

⁵¹ Ordinul nr. 1228 din 22 noiembrie 2005 pentru aprobarea Normelor tehnice privind comercializarea suplimentelor alimentare predozate de origine animală și vegetală și/sau a amestecurilor acestora cu vitamine, minerale și alți nutrienți. Acest ordin a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 253 din 21 martie 2006 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/70012).

vegetală procesate, precum și amestecuri de extracte vegetale și animale, amestecuri ale acestora cu vitamine și/sau minerale, inclusiv amestecuri de vitamine și/sau minerale cu plante medicinale și aromatice, produse de origine animală, microorganisme, aminoacizi, grăsimi de origine vegetală și animală și alți nutrienți. Conform art. 11 din normele tehnice mai sus menționate, aceste produse nu pot fi comercializate decât în baza certificatului notficator eliberat de Institutul de Bioresurse Alimentare, Institutul de Sănătate Publică Iași, Institutul de Sănătate Publică Cluj-Napoca sau Institutul de Sănătate Publică Timișoara; procedura de realizare a notificării este prevăzută în anexa Ordinului nr. 1946/2014 al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale⁵².

Astfel, potrivit prevederilor art. 2 lit. a) din Normele aprobate prin Ordinul nr. 1069/2007 al ministrului sănătății publice⁵³, suplimentele alimentare sunt definite ca produse alimentare al căror scop este să completeze dieta normală și care sunt surse concentrate de nutrienți sau alte substanțe cu efect nutrițional ori fiziologic, separat sau în combinație, comercializate sub formă de doză, cum ar fi: capsule, pastile, tablete, pilule și alte forme similare, pachete de pulbere, fiole cu lichid, sticle cu picurător și alte forme asemănătoare de preparate lichide sau pulberi destinate consumului în cantități mici, măsurabile.

În Ordinul comun nr. 244/2005 al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale și ministrului sănătății⁵⁴, se prevede în art. 2 alin. (1) că „este interzis a se comercializa drept produse prelucrate sau preparate ori parțial procesate sau procesate sub formă de suplimente alimentare plante care figurează în lista nr. 1 care cuprinde plantele periculoase pentru consumul uman”. Deși în lista nr. 1 din anexa ordinului este menționată planta *Cannabis sativa* (cânepa), totuși în urma avizului consultativ emis la data de 12 septembrie 2017 al Comitetului Tehnic pentru Plante Medicinale, Aromatice și Produse ale Stupului, înființat în baza Legii nr. 491/2003, a fost permisă folosirea în compoziția suplimentelor alimentare a semințelor de cânepă și uleiului obținut din presarea lor, considerându-se că aceste ingrediente nu au efecte stupefiante sau psihotrope, deci nu sunt periculoase pentru consumul uman⁵⁵.

⁵² Ordinul nr. 1946 din 17 decembrie 2014 pentru aprobarea Procedurii privind modul de realizare a notificării produselor finite pe bază de plante medicinale, aromatice și produse ale stupului care se notifică de către operatorii din domeniu și se încadrează ca suplimente alimentare, produse de uz intern sau extern, exclusiv produsele cosmetice. Acest ordin a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 950 din 29 decembrie 2014 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/164195).

⁵³ Ordinul nr. 1069 din 19 iunie 2007 pentru aprobarea Normelor privind suplimentele alimentare, cu modificările ulterioare. Acest ordin a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 5 iulie 2007 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/221569).

⁵⁴ Ordinul nr. 244 din 22 aprilie 2005 privind prelucrarea, procesarea și comercializarea plantelor medicinale și aromatice utilizate ca atare, parțial procesate sau procesate sub formă de suplimente alimentare predozate. Acest ordin a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 456 din 30 mai 2005 (legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/62073).

⁵⁵ Date furnizate la cerere de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Naturale București, în adresa din 13.12.2020.

Suplimentele alimentare pe bază de semințe și ulei de cânepă pot fi introduse pe piață în urma eliberării certificatului notficator de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Bioresurse Naturale – IBA București, prin Serviciul Național pentru Plante Medicinale Aromatice și Produse ale Stupului (SNPMAPS). Potrivit art. 3 alin. (8) din Legea nr. 491/2003, SNPMAPS asigură notificarea, supravegherea și controlul suplimentelor alimentare și produselor de uz extern obținute pe bază de plante medicinale, aromatice și produse ale stupului, cu excepția produselor cosmetice.

Pentru vânzarea cu amănuntul a produselor alimentare pe bază de cânepă este necesară înregistrarea unității de vânzare la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), cu respectarea procedurilor prevăzute în anexa Ordinului nr. 111/2008 al președintelui ANSVSA⁵⁶.

Produsele alimentare pe bază de cânepă fabricate și comercializate în România, cu respectarea legii, pot fi comercializate și pe teritoriul altor state membre ale Uniunii în baza unei declarații voluntare de recunoaștere reciprocă, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/515, pus în aplicare prin Hotărârea de Guvern nr. 204/2020⁵⁷. De asemenea, produsele comercializate în mod legal în alte state membre pot fi comercializate și în România, în baza aceleași proceduri de recunoaștere reciprocă.

* * *

Pentru o mai bună armonizare a nivelului de THC permis în produsele alimentare, la nivel european au fost emise mai multe regulamente și recomandări care au stabilit valori maxime în diverse categorii de alimente. În acest sens, Recomandarea (UE) 2016/2115 a Comisiei⁵⁸ a arătat că există puține date privind nivelul de THC din produsele alimentare de origine animală și că sunt necesare date cu privire la alimentele derivate din cânepă care conțin cânepă sau derivate din cânepă.

⁵⁶ Ordinul nr. 111 din 16 decembrie 2008 privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală, cu modificările și completările ulterioare. Acest ordin a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 895 din 30 decembrie 2008 (legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/101005).

⁵⁷ Hotărârea de Guvern nr. 204 din 18 martie 2020 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008. Această hotărâre a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 24 martie 2020 (legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/224309).

⁵⁸ RECOMANDAREA (UE) 2016/2115 A COMISIEI din 1 decembrie 2016 privind monitorizarea prezenței Δ9-tetrahidrocanabinolului, a precursorilor săi și a altor canabinoide în produsele alimentare.

Având la bază o serie de aspecte și opinii autorizate legate de utilizarea speciei de *Cannabis sativa*, Parlamentul European a adoptat, la data de 13 februarie 2019, Rezoluția nr. 2018/2775(RSP) prin care se cere Comisiei Europene să facă o distincție clară între medicamentele pe bază de canabis și alte modalități de utilizare a acestuia și să elaboreze o definiție juridică clară a canabisului medical. Tot prin aceeași rezoluție s-a stabilit ca autoritățile naționale să aibă o colaborare efectivă cu Comisia Europeană în identificarea unor aspecte pentru cercetare în domeniul canabisului terapeutic și asigurarea celor mai înalte standarde pentru autorizarea, comercializarea și evitarea abuzului de produse derivate din canabis. Potrivit rezoluției un astfel de cadru poate contribui la controlul punctelor de vânzare, limitarea pieței negre și la prevenirea abuzului de substanțe și a dependenței în rândul persoanelor vulnerabile.

Tot Parlamentul European, la data de 23 octombrie 2020, a votat creșterea nivelului autorizat de THC de la 0,2 % la 0,3 % în cânepa cultivată în scop industrial, așa cum era prevăzut în Regulamentul nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului. Înainte de această modificare suprafețele utilizate pentru producția de cânepă erau considerate eligibile dacă conținutul de tetrahidrocanabinol nu depășea 0.2%.

În ceea ce privește produsele alimentare, în țara noastră nu există legislație specifică privind limitele maxime permise care să fi fost stabilite pentru conținutul de CBD (canabidiol) sau THC și nici pentru punerea pe piață a acestora.

Orice persoană fizică sau juridică poate cultiva canabis cu semințe înregistrate în Catalogul oficial al soiurilor și hibridilor de plante de cultură din România sau în Cataloagele Comunităților Europene și poate desfășura în acest sens orice operațiune cu astfel de plante dacă sunt prelucrate în scop tehnic pentru producerea de tulpini, fibre, semințe de ulei sau chiar în scopuri medicale sau științifice. Toate aceste activități se desfășoară sub egida Ministerului Sănătății și cu autorizarea din partea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin direcțiile de specialitate.

Persoana interesată care dorește să producă sau să fabrice substanțe care sunt considerate psihotrope sau stupefiante trebuie să depună la Ministerul Sănătății⁵⁹ o serie de documente necesare obținerii autorizației, și anume: cerere tip, act constitutiv (tipul de societate comercială), substanțele care urmează a fi fabricate sau produse, un memoriu tehnic, declarație referitoare la măsurile de protecție fizică a substanțelor stupefiante și psihotrope și altele. Autorizația se eliberează numai după ce persoane anume desemnate verifică spațiul, dar și mijloacele tehnice folosite.

În ceea ce privește importul sau exportul plantelor, substanțelor sau preparatelor stupefiante sau psihotrope, acesta este interzis potrivit legii, însă, aceste

⁵⁹ Norma metodologică de aplicare a prevederilor Legii nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope din 22.12.2006, în vigoare de la 11 ianuarie 2007.

operațiuni pot fi efectuate pe cale de excepție doar în baza obținerii unei autorizații din partea Ministerului Sănătății prin departamentele de specialitate.

Pentru a nu cădea sub incidența legii penale trebuie ca toate documentele justificative, cum ar fi, documentele vamale, cele de transport, cele comerciale să ateste în mod cert ce plante/substanțe intră sau ies de pe teritoriul României, cantitatea, denumirea comercială sau cum figurează în tabelele convențiilor internaționale, dar și numele importatorului și exportatorului.

De asemenea, se face referire la termenii de „cannabis” și „tetrahidrocanabinol” și în Legea nr. 143/2000⁶⁰ privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri. Trebuie avut în vedere și Ordinul 677/2004⁶¹ care prevede că pentru determinarea conținutului de tetrahidrocanabinol la soiurile de cânepă se desemnează Laboratorul regional din Județul Alba.

În ceea ce privește CBD-ul (canabidiol), așa cum am arătat mai înainte, nu are efecte psihoactive, iar consumul lui nu provoacă dependență. Este considerat un aliment nou care intră sub incidența Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și ca urmare necesită o autorizare din partea Comisiei pentru a putea fi folosit în anumite produse alimentare.

În România acest regulament a fost implementat prin HG nr. 590/2018⁶² care a stabilit că introducerea în țară a unor alimente ce nu au urmat procedura de obținere a autorizației și nu se regăsesc în Lista Uniunii atrage răspunderea contravențională.

Astfel, hotărârea era în contradicție cu Regulamentul UE 2019/515 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru. Pe cale de consecință a fost elaborată HG nr. 204/2020⁶³ prin care s-a stabilit cadrul legal și instituțional necesar aplicării Regulamentului (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008.

⁶⁰ Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, în vigoare de la 3 august 2000.

⁶¹ Ordinul nr. 677/2004 privind desemnarea unui laborator pentru determinarea conținutului de tetrahydrocanabinol la soiurile de cânepă, în vigoare de la 25 septembrie 2004

⁶² HG nr. 590/2018 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/2.283 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind alimentele noi, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 258/97 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1.852/2001 al Comisiei, precum și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/456 al Comisiei privind etapele procedurale ale procesului de consultare pentru stabilirea statutului de aliment nou în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/2.283 al Parlamentului European și al Consiliului privind alimentele noi, în vigoare de la 9 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 10 august 2018.

⁶³ HG nr. 204/2020 în vigoare de la 19 aprilie 2020.

3. Răspunderea pentru comercializarea ilicită

În România sunt comercializate legal, inclusiv pe platformele on-line, produse elementare pe bază de cânepă, cum ar fi, pudra proteică, făina de cânepă, semințe de cânepă, batoane proteice, cereale, ceaiuri, produse de patiserie etc. În acest caz, producătorul trebuie să cunoască cadrul legal, să respecte cerințele de calitate și siguranță și să arate dacă produsul este medicinal sau supliment alimentar. Dacă ne aflăm în situația unui supliment alimentar, trebuie parcursă procedura de legalizare, și anume, efectuarea unei notificări către Serviciul Național pentru Plante Medicinale, Aromatice și Produse ale Stupului⁶⁴, serviciu care verifică conformitatea cu cerințele legale a produselor și mostrele de produs pentru identificarea canabinoidelor înainte de intrarea pe piață.

Trebuie avut în vedere faptul că sunt comercializate chiar în mediul on-line și alte produse care sunt prezentate ca fiind suplimente alimentare și promovate ca având efecte terapeutice pentru tratarea unor afecțiuni ca, de pildă, autismul, migrenele, epilepsia, depresia etc., sub denumirea de ulei CBD, ulei de cânepă CBD sau ulei canabidiol.

Serviciul Național pentru Plante Medicinale, Aromatice și Produse ale Stupului consideră că acest tip de comercializare este ilegal, suplimentele alimentare sunt scoase pe piață printr-o publicitate înșelătoare, prezentând informații inexacte în ceea ce privește compoziția produsului sau chiar folosind termeni, cum ar fi, „cânepă” sau „canabis” pentru inducerea în eroare a consumatorului și de multe ori, fără a notifica instituțiile abilitate. Cele mai multe astfel de încălcări se produc în mediu on-line.

Referitor la acest aspect prin intermediul Sistemului de Alertă European (RASFF) se poate constata și sancționa astfel de încălcări de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor și Inspectoratul General al Poliției Române.

Există o răspundere contravențională pentru asemenea fapte în dispozițiile art. 52 alin. (1) din Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope⁶⁵.

⁶⁴ Ordinul nr. 244/2005 în vigoare de la 30 mai 2005.

⁶⁵ Art. 52 alin. (1):

„a) nerespectarea prevederilor art. 13 alin. (1), art. 37 alin. (2)-(4) și ale art. 44-46, cu amendă de la 200 lei (RON) la 1.000 lei (RON);

b) nerespectarea prevederilor art. 43, cu amendă de la 500 lei (RON) la 2.000 lei (RON);

c) nerespectarea prevederilor art. 15 alin. (4), ale art. 47 și 48, cu amendă de la 1.000 lei (RON) la 5.000 lei (RON);

d) nerespectarea prevederilor art. 42 alin. (1)-(3) și ale art. 43, cu amendă de la 5.000 lei (RON) la 20.000 lei (RON)”.

În privința răspunderii penale aceasta este definită în dispozițiile Legii nr. 143/2000. În Capitolul II al acestei legi se prevede sancționarea traficului și a altor operațiuni ilicite cu substanțe aflate sub control național și pedepsele prevăzute de lege.

4. Concluzii și propuneri de *lege ferenda*

Putem ajunge la concluzia că atât legislația europeană, cât și legislația națională prezintă mari lacune în ceea ce privește cadrul legal și regimul juridic al produselor de cannabis cu conținut redus de THC și, în special, aspecte legate de comercializarea acestor produse.

Deși Regulamentul (UE) NR. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 prevede la art. 32 pct. 6 că suprafețele utilizate pentru producția de cânepă constituie hectare eligibile numai în cazul în care conținutul de tetrahidrocannabinol din soiurile utilizate nu depășește 0,2 % și ulterior prin votul Parlamentului European a crescut la 0,3%, totuși, în ceea ce privește comercializarea unor produse care conțin THC, legislația nu prezintă în mod clar dacă aceste produse pot fi comercializate în mod legal sau este ilegală orice acțiune de acest tip.

Pe fondul unor lipsuri în reglementările privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri și funcționarea societăților comerciale, în dorința de a realiza venituri materiale importante cu investiție mică și într-un timp foarte scurt, parte din dealerii de droguri au încercat să introducă pe piața românească substanțe noi, care produc efecte similare acestora.

În același scop acestea au fost denumite „produse etnobotanice”, pornindu-se de la faptul că, inițial, reprezentau materie vegetală mărunțită, tratată cu substanțe halucinogene, în cadrul unor procese chimice.

Așadar, începând cu anul 2009 de pe piața restrânsă a Uniunii Europene, dar pe scară mai mare în Asia, au fost importate diverse substanțe, introduse în România sub denumiri care îmbie la consum și induc efecte specifice drogurilor de mare risc, (de genul „Krista 1 +”, „Insomnia”, „Euphoria”, „Flower Magic”, „Night Flower”, „Strong”), sau cu denumiri utilizate în argoul consumatorilor de cannabis și derivați ai acestuia („Weed Blackout Label”, „Maraciucă”, „Ganja”, „Hash”, „Chocolate” etc.) și care consumate, ca și țigări induceau efectele drogurilor de risc.

Nefiind prevăzute în listele anexă ale Legii nr. 143/2000, comercializarea acestora nu a putut fi interzisă, astfel că pe tot cuprinsul statului român s-au înființat locuri de valorificare ale acestora, denumite generic „magazine de vise”, având program non-stop și oferind distribuție chiar la domiciliul consumatorilor, pe baza unui simplu telefon ori on-line.

Chiar dacă nu avem o dispoziție legală care să ateste dacă se comercializează astfel de produse având în conținut THC sub limita de 0,2%, totuși instanțele naționale nu țin cont întotdeauna de această limită când sunt investite cu soluționarea unor dosare pe Legea nr. 143/2000. În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție⁶⁶ a arătat că deși această limită este legală atât în România, cât și în Uniunea Europeană cu toate acestea a dispus condamnarea inculpaților pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de droguri de risc motivat de faptul că au creat certificate de conformitate, pentru a crea o aparență de legalitate, pe care au făcut mențiuni de genul „nu este apt pentru consum uman”, confecționând, cu ajutorul sistemelor I.T., diverse imprimări de ștampilă ale unor autorități a căror denumire este doar asemănătoare cu cea reală, însă, în subsolul acestor atenționări nu au uitat a face mențiuni de genul „te îmbie la visare”, „a nu se consuma în exces”, „folosit în exces produsul poate fi toxic, poate provoca amețeală sau stupoare musculară”.

Tot în acest sens și Curtea de Apel Ploiești⁶⁷, dar și Tribunalul Mureș⁶⁸ a arătat că activitatea inculpaților prezintă o aparență de legalitate și că există serioase carențe legislative (neimputabile inculpaților) care permit din păcate desfășurarea acestui gen de activitate, extrem de dăunătoare pentru sănătatea populației, iar statul permite sau tolerează, prin legislația deficitară, comercializarea acestui gen de substanțe, denumite etnobotanice și percepe impozite de pe urma activităților care se desfășoară în aceste „magazine de vis”, sau altfel spus statul se îmbogățește de pe urma unei activități care pune în pericol sănătatea și viața multor persoane, în special tineri, făcându-se că nu observă ceva ce a devenit deja un fenomen extrem de îngrijorător.

Considerăm că cele trei instanțe de judecată nu au analizat în mod concret dacă faptele săvârșite de inculpații trimiși în judecată sunt infracțiuni la regimul drogurilor și atunci ne aflăm în situația prevăzută de art. 15 alin. (2) C. pen. în care se arată că infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale (principiul legalității exprimat prin adagiul latin *nullum crimen sine lege*) sau ne-am fi aflat într-o răspundere contravențională prevăzută de dispozițiile art. 52 din Legea nr. 339/2005. Este adevărat că structura contravențiilor este asemănătoare cu structura unei infracțiuni, iar atunci când fapta întrunește atât elementele unei norme contravenționale, cât și pe cele ale unei norme penale fapta va fi considerată numai infracțiune⁶⁹, instanțele de judecată făcând o analiză mai mult pe efectele acestor substanțe și nu dacă conținutul de canabis (tetrahidrocanabinol) ar fi depășit sau nu limita de 0,2% stabilită de legiuitor în acea perioadă. Chiar Înalta Curte de Casație și Justiție motivează în decizia sa faptul că s-au prezentat materiale în care

⁶⁶ ÎCCJ, Secția penală (Completul nr. 7 AP), hotărârea nr. 2957/2013 din 1/10/2013.

⁶⁷ Curtea de Apel Ploiești, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie (7APa), hotărâre nr. 199/2011 din 21/12/2011.

⁶⁸ Trib. Mureș, Secția penală (CU7), hotărârea nr. 55/2011 din 07/04/2011.

⁶⁹ Mihai Adrian Hotca, *Regimul juridic al contravențiilor, comentarii și explicații*, Ediția a V-a, Ed. CH Beck, București, 2012, p. 6.

era indicat un procent relativ redus de THC, mai mic de 0,2%, însă faptele au fost considerate infracțiuni având în vedere că această substanță este prevăzută în Legea nr. 143/2000 și în Regulamentul de aplicare al acesteia, fără a se arăta concentrațiile procentuale în substanțele consumate, fiind urmărit, în principal, efectul produs de consumul acestor substanțe. Menționăm însă faptul că și în dispozițiile art. 43 din Legea nr. 339/2005 sunt prevăzute operațiunile de comerț al unor asemenea substanțe și încălcarea dispozițiilor acestui articol constituie contravenție prevăzută în art. 52 alin. (1) lit. d) și sancționată cu amendă de la 5.000 lei la 20.000 lei.

Din analiza hotărârilor menționate mai sus rezultă faptul că dacă se comercializează astfel de produse care au în conținut tetrahidrocanabinol ce depășește limita de 0,2% (amintim că această limită a crescut la 0,3%) atunci fapta constituie infracțiunea de trafic de droguri de risc prevăzută în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000. Problema care se pune este ce se întâmplă în situația în care comercializarea are loc cu produse care în conținut au THC sub această limită? În această situație apreciem că nu putem discuta despre un comerț ilicit sau chiar de un trafic de droguri în condițiile în care este vorba de o cantitatea foarte mică de THC care nu poate avea efect psihotrop sau psihoactiv și, așa cum am precizat deja, prin Ordinul nr. 677/2004 s-a desemnat un Laborator pentru determinarea conținutului de tetrahidrocanabinol la soiurile de cânepă. Mai mult, trebuie avut în vedere și Regulamentul (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru.

Totodată, la data de 19 noiembrie 2020, Curtea de Justiție a Uniunii Europene – Camera a 4-a a statuat că un stat membru nu poate interzice comercializarea canabidiolului produs în mod legal în alt stat membru, atunci când este extras din planta *Cannabis sativa* în integralitatea sa, iar nu numai din fibrele și din semințele sale, și că se opune în implementarea unei reglementări naționale în acest sens (hotărârea C-663/18).

Ca propunere *de lege ferenda* opinăm că trebuie completată legislația (atât dispozițiile Legii nr. 143/2000, cât și ale Legii nr. 339/2005) cu dispoziții legale privind comerțul de produse care au în conținut tetrahidrocanabinol, în sensul de a stabili în mod clar când acest comerț constituie infracțiune, când poate fi exercitat în mod legal pe piața din România și dacă se raportează la o anumită limită sau nu.